

Guillaume Apollinaire

Égőv

Végül elunod ezt a régi világot teljesen

Pásztorlány ó Eiffel-torony hidak nyája béget ezen a reggelen

Az antik Athénban Rómában éltél már éppen eleget

Itt még az automobilon is olyan ősrégiek
Csak a vallás maradt vadonatúj a vallás az időben
Maradt egyszerű mint a hangárok a légikikötőben

Európában az antik időkből csak a kereszténység maradt elevennek
X. Pius Európában ön a legmodernebb
De téged kit ablakok figyelnek a szégyen visszatart hirtelen
Hogy betérj egy templomba és meggyónj ezen a reggelen
Prospektust katalógust plakátot olvasol amelyek
harsányan dalolnak

Ők a költészet ezen a reggelen a próza az újság és a sok lap
A ponyvafüzetek bűnügyekkel tömve darabjuk 25 centime
Nagy emberek fényképei meg ezer és ezer cím

Ma reggel egy kedves utcát láttam a nevét is tudtam valaha
Napfriss naptiszta volt és sárgaréz trombita
Az igazgatók a munkások meg a szép gyors- és gépírólányok
Hétfő reggeltől szombat estig naponta négyszer itt kószálnak

Reggelenként háromszor itt sziréna bődül el
Egy dühös kis harang délben csaholva visszafelel
A tűzfalak cégtáblák betűi kiabálnak
A reklámozslópok elszegődtek mind-mind papagájnak
Szeretem ezt a kedves utcát műhelyeivel
Párizsban a Rue Aumont-Thiéville és az Avenue des Ternes
között nyúlik el

Íme a kamasz utca és te még kisgyermek vagy
Anyád kékbe és fehérbe öltöztet csak
Nagyon jámbor vagy és te meg legrégebb pajtásod René Dalize
Mindenen túli szerelme a fény a templomi dísz
Kilenc óra van lopóztok a gáz lecsavarva egészen kéken ég
alszik a szoba

A kollégiumi kápolnában imádkoztok egy álló éjszaka
Míg az imálandó ametiszt mélység szüntelenül
Forog a lobogó fénykoszorú Krisztusotok körül

Ez a szép liliom a kerti hófehér
 Ez a vörös hajú fáklya amelyet nem olt el a szél
 Ez a fájdalmas Szűz sápadt és kigyúló arcú egyfia
 Ez az imáktól roskadó égi fa
 Ez a kettős bitó becsületé és örökéleté
 Ez a hatágú csillag
 Ez az Isten aki pénteken meghal és vasárnap új életre virrad
 Ez a Krisztus ki mennybe száll följobb mint bármelyik pilóta
 A magassági világcsúcsot ő tartja évszázadok óta

Pupilla szemnek Krisztusa
 A huszadik pupilla tudja mit csinál
 S madárrá változik a század akárcsak Jézus az égbe száll
 Az ördögök nyakukat csavarva lentről a mélységből figyelik
 Egy mágust utánoz mondják Simont a judeait
 Röpül a csirke ni kiáltják nézd a csirkefogót
 Az angyalok a szép légtornásznak tartanak tornabemutatót
 Ikarusz Énok Illés Thiamai Apolloniosz az elszánt
 Körbe-körbe ússza az első aeroplánt
 Kiszállnak olykor és elébe bocsátják akiket az Oltáriszentség
 magával elragad

Ezek a papok az örök ostyanyújtók kik égbe szállanak
 A repülő szárnyát becsukva leereszkedik
 A mennybolt egyszerre millió fecskével megtelik
 Jönnek nyilazva szárnyukat a sólymok baglyok meg a hollók
 Érkeznek Afrikából az íbiszek marabuk flamingók
 A mesés rokmadár miközben a költők rajongva csodálják
 Libeg karmában tartva az első emberfőt Ádám koponyáját
 A sas a látóhatár alján kiáltozza krí-krí
 S Amerikából jön a sok pici kolibri
 Kínából a pihik a légiesek és gyönyörűek
 Egy szárnyuk van és föl csak párosan röpülnek
 Aztán meg a galamb lélek szeplőtelen
 Kíséri lantmadár és páva pávaszem
 A magamagát szülő főnix ez a máglya
 Egy perc s betakar mindent izzó hamujába
 A veszélyes szirtektől jönnek a három szirének
 Hallik a csábító elbódító ének
 És a kínai pihi a sas a főnix
 A röpdöső géppel kergetőzik

Most Párizsban jársz-kelsz a nagy sokaságban egészen egyedül
 Az autóbuszok csordája bögve már a közeledbe gyűl
 A torkod elszorítja a szerelem rettenete
 Minthogyha ezután sosem szeretne senki se
 Ha az idők mélyén élnél egy kolostorba állnál szerzetesnek
 Titeket elfog a szégyen ha ima közben hirtelen észrevesznek

Kigúnyolod magad a nevetésed szétfrocskóli a pokol tüzeit
 A nevetés szikrái életed legalját pírba szöktetik
 Sötét homályos múzeumban lóg efféle festmény
 Megnézni egyszer-egyszer egészen közel még

Ma Párizsban jársz-kelsz az asszonyok be vannak mind-mind
 véreződve
 Így volt nem is akarok emlékezni rájuk így volt és a szépség
 elmúlt már mindörökre

Boldog Miasszonyunk aki buzgó lányok közt áll Chartres-ban
 rám pillantott
 Elömlött rajtam vére Szent Szívének midőn egyszer jártam a
 Montmartre-ot

Óhajtok üdvözítő szóra belebetegedem
 Szégyellni való betegség a szenvedő szerelem
 S e kép uralkodik fölötted álmatlanságot küld rád és rettenetet
 Ez az elmúló kép veled van mindenütt veled

Most a Földközi-tengernél vagy a citromfák alatt
 Amelyek egész esztendőn át virágban állanak
 Aztán a barátaiddal sétacsónakázol
 Egy Nizzából való egy Meutonból és kettő meg Turbiából
 Polipos mélységekbe irtózattal néz le a tekintet
 A moszat közt hal úszik címered Megfeszített
 Egy fogadó kertjében vagy Prága közelében
 Az asztalon egy rózsa boldog vagy egészen
 Figyeled bár eközben a mese is megtorpan a próza
 A bogarat amelyet a szíven csicsíjgat a rózsa
 Döbbenve látod Szent Vítus agátjain a saját arcodat
 Szomorú volna halni ma hogy látod önmagad
 Hasonmása vagy a Naptól megőrült Lázárnak
 A zsidóváros óráin a mutatók mind visszafelé járnak
 És visszahátrálsz lassanként te is az életedbe
 A Hradzsín kaptatóin és hallgatva estelente
 A cseh kocsmák mélyén dúdoló dünyyögést

És Marseille-ben vagy mennyi görögdinnye nézd
 Íme Koblenzben ez az Óriás Szálloda
 Íme Rómában ülsz beárnyékol egy japán naspolya

Íme egy csúnya lánnyal Amsterdamban kit szépnek találsz
 majdnem
 De hozzáadják egy diákhöz és a lakhelye már Leyden
 Hol a szobákat cubacula locandaként latinul veszik ki
 Három nap jutott rá és aztán Goudára ugyanennyi

Párizsban vagy a vizsgálóbíró előtt
Úgy fognak le aztán akár egy igazi bűnözőt

Fájdalmas és vidám utazásokban egyaránt volt részed
nemegetszer

Mielőtt észrevetted volna hogy csálnak és azt hogy már öregszel
Húsz- és harmincévesen a szerelemtől fájtam
Úgy éltem mint egy bolond időmet elherdáltam
Nem mersz a kezedre nézni és minden pillanatban zokogni
szeretnék

Miattad érte kit szeretek és mindenért amelytől megrémülsz
naponként

Nézed a könnyeket a szegény kivándorlókat a rongyos cugehórt
Bízna Istenben imádkozna asszonyok szoptatna csecsemőt
A Saint-Lazare pályaudvar várótermét betölti a szaguk
Akárcsak a Háromkirályok úgy hiszik hogy jó a csillaguk
Argentínában argentinumot remélnék ők
Ezüstös visszatérést egy boldogabb jövőt
Az egyik család piros dunnát visz ahogyan ti a szíveteket
viszitek

A dunna is meg álmaink is olyan valótlanok
A kivándorlók közül van aki itt reked sokáig
S lakja a rue des Rosiers vagy a rue des Écouffes nyomortanyáit
Estéknként gyakran látom őket az utcán levegőzni
Nagy ritkán moccannak arrébb mint a bábuk a sakkban
Zsidók leginkább az asszonyok parókát hordanak
Ki se jön egy se üldögél a bolt mélyén sápatag

Egy romlott kocsmában támasztod a bádogpult tetejét
Az elesettek közt iszol egy kétsou-s feketét

Vendéglőben vagy hogy eltöltsed az éjt

Ezek a nők nem rosszak csak gondjuk van és ezért
Gyötri halálra még a legcsúnyább is a saját kedvesét

Ez őrmester lánya a szülőföldje Jersey
Tenyere amelyet nem láttam kérges és durva kissé

Hasán a forradásokért annyira szánom őt

Most egy borzalmasan kacagó lányhoz alázom le a szám

Egyedül vagy közeledik a reggel
A tejesek az utcán kondítják a kannát

Mint egy szép mesztic nő búcsúzik már az éjszaka
Ez ő a csalfa Ferdine vagy a jószívű Lea

Az égő szeszt iszod miképp a lét vizét
S a létet úgy iszod akár a szesz tüzét

Auteilbe mész gyalog akarod megtenni hazáig az utat
Hogy óceániai s guineai bálványaid immár elaltassanak
Más forma más hit Krisztusai valami
Sötét reménység mélyebb Jézusai

Ég veled Ég veled
Átvágott torkú Nap

Győri László fordítása

Kurt Marti

emígyen beszélek

ha eljönnél újra
fakult tengereken át
egy hulladék-hegyibeszédre talán
vagy hogy vízzé változtasd újra a vizet hogy betonmezőkre lélegző erdőket ültess
hogyan vér- és tüdőcsücskünkől kiszívd az
ólmot

így szólok
így beszélek
mint hogyha bennem
mint hogyha bennünk már
hinni se hinne az Isten

Ódor László fordítása

Kurt Marti (1921), a modern kori svájci líra legjelentősebb alakja, a berni evangélikus gyülekezet, a Nyddegen-Kirche lelkesze volt, nagy nyelvi kultúrájú, dogmamentes de szilárd gondolkodású, szabad szellemű költő, a német nyelv karcos mestere.